

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 2Co/584/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912213172
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Novotná
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6912213172.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 9C/220/2012-72 zo dňa 7. októbra 2014 takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 9C/220/2012-72 zo dňa 7. októbra 2014 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil v kolkoch alebo pripojeným príkazom na úhradu súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku, ktorý je 20,- Eur (pol. č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov), nakoľko odvolacie konanie bolo začaté po 01. októbri 2012.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil „bez náhrady“. V odvolaní uviedol, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, a to odôvodnenie podľa ustanovenia § 169 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“), preto je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné. Súdny poplatok mu bol vyrubený zrejme za podané odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktorým bola jeho žaloba na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietnutá. Podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca uvádza, že podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, a preto nemôže žalobcu vyzvať na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/39/2007 z 29.03.2007, podľa ktorého: „...za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zák. č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“. V tejto súvislosti ďalej žalobca uviedol, že v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Tvrdí, že mu bola uložená poplatková povinnosť, ktorú nemal, čo je v rozpore so Zákonom o súdnych poplatkoch. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy vylúčené. Podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa

predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba ním podaná pred 01. októbrom 2012, konanie sa teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z.z., a preto v súvislosti s podaným odvolaním je nutné aplikovať právny stav účinný do 30. septembra 2012. Do 30. septembra 2012 bolo podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“), v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1, 2 prvá, druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Konanie o súdnych poplatkoch je osobitne upravené v Zákone o súdnych poplatkoch, a to v ustanoveniach § 12 až § 14. V ustanovení § 14 je vyjadrený vzťah Zákona o súdnych poplatkoch a Občianskeho súdneho poriadku ako vzťah zákona špeciálneho (lex specialis), čo je v danom prípade Zákon o súdnych poplatkoch k zákonu všeobecnému (lex generalis), a to k Občianskemu súdному poriadku. Obidve tieto právne normy sú formálnymi prameňmi občianskeho procesného práva. Na časti procesného postupu, ktoré neupravuje Zákon o súdnych poplatkoch odlišne od Občianskeho súdneho poriadku, sa použijú primerane ustanovenia O.s.p.

Medzi dispozitívne úkony účastníka patrí i podanie riadneho opravného prostriedku - odvolania podľa ustanovenia § 201 a nasl. O.s.p. Dispozičný princíp, ktorý je jednou zo základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní odvolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Odvolanie teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

Poplatníkom v zmysle Zákona o súdnych poplatkoch je aj ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Treba uviesť, že poplatníkom je odvolateľ bez ohľadu na to, či je odvolateľ oprávnenou osobou alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O.s.p. Súdny poplatok sa neplatí z odvolania proti súdному rozhodnutiu procesnej povahy a proti rozhodnutiu o trovách konania (viď uznesenie NS SR z 24.07.1997, sp. zn. 1Co 10/1997). Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti značí vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. Poplatková povinnosť vzniká odvolateľovi (poplatníkovi) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch). Po podaní odvolania vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Týmto orgánom je predovšetkým súd prvého stupňa. O poplatku za odvolanie v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej sa rozhoduje uznesením (tzv. vzor 4 O.s.p.). Nepoužíva sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku (tzv. vzor 4a O.s.p.), pretože k zastaveniu odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemôže dôjsť.

Nakoľko vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde sa rozhoduje vždy uznesením, musia sa použiť ustanovenia § 167 a nasl. O.s.p. v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu Zákona o súdnych poplatkoch. Uznesenie o poplatkovej povinnosti sa musí doručiť každému, komu je v ňom uložená povinnosť.

V preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Tvrdenie žalobcu, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné nekorešponduje s napadnutým rozhodnutím, ktoré má náležitosti v zmysle § 169 O.s.p. Jasne oddelený výrok rozhodnutia, odôvodnenie rozhodnutia, ako aj poučenie o opravnom prostriedku. Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasne a zrozumiteľne uviedol rozhodné skutočnosti, na základe ktorých rozhodol a aj to, ako ich právne posúdil. Poukázal na to, že novelou zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z.z. účinnou k 1.10.2012 bolo vypustené oslobodenie konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím od platenia súdnych poplatkov a bol za tieto konania stanovený súdny poplatok v položke 7a sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 20,- Eur. Ďalej uviedol, že podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch zostali oslobodené od platenia poplatkov v konaniach o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím len úkony navrhnuté do 30.9.2012. Poplatková povinnosť za podanie odvolania vzniká až jeho podaním. Žalobca podal odvolanie po 30.9.2012, a preto mu vznikla poplatková povinnosť.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od poplatku od 01. júla 2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zák. č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Išlo o vecné oslobodenie od poplatku (vecné oslobodenie znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch). Zákomom č. 286/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele Zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01. októbra 2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z intertemporálneho ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo na konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 Zákona o súdnych poplatkoch), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 Zákona o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v Zákone o súdnych poplatkoch.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa ustanovenia § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30. septembri 2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. septembra 2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01. októbra 2012 vyplýva, že zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni. (§ 6 ods. 2 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj za podanie odvolania vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca podal na okresný súd pred 01.10.2012 (dňa 14.5.2014) žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená (okresným súdom) nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. septembra 2012

konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, žalobcovi nevznikla podaním návrhu poplatková povinnosť, a to prihladnuc i na intertemporálne ustanovenie § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku okresného súdu vo veci samej podal žalobca odvolanie dňa 14.5.2014, teda nejde o úkon navrhnutý do 30. septembra 2012, za ktorý sa poplatok v zmysle cit. § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch nevyberá.

Pretože poplatková povinnosť žalobcu vznikla podaním odvolania, pričom od 01. októbra 2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa ust. § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, I. Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, a to vo výške 20,- Eur.

Odvolací súd poukazuje na to, že jedine v prípade, ak by bolo odvolanie podané žalobcom do 30. septembra 2012, vzťahovalo by sa na žalobcu vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odvolanie podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch aj na odvolacie konanie podľa ustanovenia § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.